

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number 19-1/25-03316
Otsuse kuupäev 17.06.2025
Komisjoni koosseis Kai Amos

Tarbija
Kaupleja Elektrilevi OÜ (11050857)

Tarbija nõue Kahju hüvitamine summas 4954,29 eurot

Resolutsioon:

1. Jätta tarbija avaldus rahuldamata.

Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu või seda ei järgi, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse. Kaupleja peab 30 päeva jooksul arvates otsuse ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast teatama kirjalikult T4arbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile otsuse täitmisest või samas asjas maakohtusse pöördumisest, lisades ära kirja maakohtule esitatud hagiavaldusest.

Asjaolud:

Tarbija sõlmis 21.11.2008 kauplejaga võrgulepingu nr 36008999/2. Kaupleja ei osutanud teenust nõuetekohaselt, elektrikatkestused olid sagedased. Tarbimiskohas esinesid 01.02.2025 elektrikatkestused, tarbija avastas samal päeval oma keskküttekatla Rudesta 40 rikke. Tarbija pöördus 04.02.2025 kahju hüvitamise nõudega kaupleja poole, kes keeldus kahju hüvitamast. Tarbija tellis Toru-Jüri OÜ-st katla ülevaatuse, selle tulemusena tuvastati, et katla veesärgi sisemuses on toimunud surve tagajärjel soojusvaheti pindade deformeerumine ja puruks paisumine. Katel pole remonditav ja kuulub väljavahetamisele. Tarbijale esitati katla ostu ja paigalduse kohta hinnapakumise summas 4954,29 eurot.

Tarbija soovib kahju hüvitamist vastavalt uue katla hinnapakumisele 4954,29 euro ulatuses.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja vaidles nõudele vastu paludes see jätta rahuldamata. Tarbija esitas kahju hüvitamise nõude, kuid ta ei ole tõendanud kahju hüvitamise nõude eeldusi. Tarbimiskoha arvesti registreeris 01.02.2025 võrguühenduse katkemise ajavahemikel kell 09.48 kuni 09.51, kell 09.52 kuni 12.34 ja kell 15.07 kuni 15.08. Need olid seotud rikkega tarbimiskoha toitega seotud keskpingeliinil. Rikke põhjustas puude vajumine liinile lume ja jäite raskuse tõttu. Esimene katkestus, s.o kell 09.48 kuni 09.51 oli seotud lülitamistega elektritoite taastamiseks, mis ei õnnestunud. Teise katkestuse ajal, s.o kell 09.52 kuni 12.34 viidi läbi lülimistoimingud, et selgitada välja rikkeline liinilõik, see

muust võrgust eraldada ning elektritoide taastada. Kolmanda katkestuse, s.o kell 15.07 kuni 15.08 eesmärk oli elektritoite normaalskeemi taastamine. Katkestused olid vajalikud rikke asukoha tuvastamiseks ja elektrivarustuse taastamiseks ning need ei põhjustanud tarbimiskohas mittestandardsete toitepingete tekkimist. Kaupleja ei ole võrgulepingut rikkunud.

Komisjoni põhjendus:

Komisjon, tutvunud asja materjaliga leidis, et tarbija nõue ei kuulu rahuldamisele.

Tarbijavaidluste komisjoni pädevuses on lahendada tarbija ja kaupleja vahelisest lepingust tulenevaid tarbija algatatud tarbijavaidlusi (TKS § 40 lg 3). Komisjon tuvastas, et pooled sõlmisid võrgulepingu, tarbija nõue tuleneb sellest lepingust.

Võlaõigusseadus (VÕS) § 8 lg 2 kohaselt on leping lepingupooltele täitmiseks kohustuslik. VÕS § 76 lg 1 tuleb kohustus täita vastavalt lepingule või seadusele. VÕS § 100 kohaselt on kohustuse rikkumine võlasuhtest tuleneva kohustuse täitmata jätmine või mittekohane täitmine. VÕS § 101 lg 1 p 3 sätestab, et kui võlgnik on kohustust rikkunud, võib võlausaldaja nõuda kahju hüvitamist.

Tarbija asjaolude kohaselt rikkus kaupleja võrgulepingut, tekitas volukatkestustega ülepinget, mille tõttu tarbija katla kahjustus. Tarbija esitas kaupleja vastu kahju hüvitamise nõude.

Tarbijavaidluste komisjon on tsiviilvaidlusi lahendav organ ning lähtub tarbija ja kaupleja vahelisest lepingust tuleneva vaidluse läbivaatamisel tarbijakaitseseaduse (TKS) 6.peatüki sätetest, tsiviilõigust reguleerivatest seadustest, sealhulgas võlaõigusseadusest (VÕS) ning tsiviilseadustiku üldosa seadusest (TsÜS), samuti kohtus tsiviilvaidluste läbivaatamise ja lahendamist reguleerivast tsiviilkohtumenetluse seadusest (TsMS) ning praktikast. Vaidluste lahendamise üldise põhimõtte kohaselt peab kumbki pool tõendama neid asjaolusid, millele tuginevad tema nõuded ja vastuväited (TsMS § 230 lg 1). Tarbija algatas vaidluse ning tarbijal lasus kohustus esitada avalduses nõue, seda nõuet põhjendavad asjaolud ning lisada asjaolusid tõendavad tõendid (TKS § 46 lg 3 p 3 ja lg 5).

Kahju hüvitamise nõuete osas on Riigikohus korduvalt selgitanud, et kahju hüvitamise nõude esitajal (antud juhul tarbijal) lasub kohustus oma nõuet tõendada. Kui nõude esitaja ei suuda oma nõuet tõendada, jääb tema nõue rahuldamata. Riigikohus selgitas tsiviilasja nr 2-20-9824 otsuse p 15, et kahju hüvitamist saab nõuda siis, kui on täidetud järgmised eeldused: võlgnik on lepingut rikkunud (VÕS § 115 lg 1); võlgnik vastutab lepingu rikkumise eest (VÕS § 115 lg 1); võlausaldajale on tekkinud või tekib kahju (VÕS § 127 lg 1, § 128); kahju on hõlmatud rikutud lepingulise kohustuse kaitse-eesmärgiga (VÕS § 127 lg 2); kahju oli rikkumise võimaliku tagajärjena võlgnikule lepingu sõlmimise ajal ettenähtav, v.a kui kahju tekitati tahtlikult või raske hooletuse tõttu (VÕS § 127 lg 3); rikkumise ja kahju vahel on põhjuslik seos (VÕS § 127 lg 4).

Komisjon kontrollis kahju hüvitamise nõude esimese eelduse esinemist, milliseks on kaupleja poolt lepingutingimuste rikkumine (VÕS § 115 lg 1).

Kaupleja selgitustel lähtub ta võrgulepingu lahutamatuks lisaks olevatest tüüptingimustest ning võrguteenuse kvaliteedinõuetest, millise kehtestas majandus- ja kommunikatsiooniminister 06.04.2005 määrusega nr 42 „Võrguteenuste kvaliteedinõuded ja võrgutasude vähendamise

tingimused kvaliteedinõuete rikkumise korral“. Määruse § 4 kohaselt on lubatavad rikkega kaasnevad võrguühenduse katkestused eeldusel, et katkestus ei ületa määrusega lubatud kestust. Määruse § 4 lg 5 p 1 on lubatud rikkest tingitud võrguühenduse katkestused ning nende kõrvaldamine 12 tunni jooksul ajavahemikus 1. aprillist kuni 30. septembrini ja 16 tunni jooksul ajavahemikus 1. oktoobrist kuni 31. märtsini. Kui katkestus ei ole kõrvaldatud kvaliteedinõuete määrmuses sätestatud aja jooksul, siis võib tegemist olla kvaliteedinõuetele mittevastavusega ja lepingu rikkumisega ning alates sellest hetkest on asjakohane kaaluda võrguettevõtja tsiviilõiguslikku vastutust.

Antud juhul esines tarbimiskohas 01.02.2025 kell 09.52 kuni 12.34 katkestus 2 tundi ja 42 minutit. See tähendab, et katkestuse kestus jäi kvaliteedinõuete määruse § 4 lõike 5 punktis 1 nimetatud normi piiresse. Tarbimiskohas ajavahemikel kell 09.48 kuni 09.51 ja kell 15.07 kuni 15.08 registreeritud elektrivarustuse lühiajalised katkemised ei ole käsitatavad võrguühenduse katkestustena. Määruse § 4 lõike 9 järgi ei käsitata võrguühenduse katkestusena kuni 3 minutist elektrivarustuse katkemist avariiautomaatikaseadme toimimise ajal. Vastav regulatsioon kajastub ka võrgulepingu tüüptingimuste punktis 2.1.7. Tarbimiskohas toimunud elektrivarustuse lühiajalised katkemised ei ole käsitatavad võrguühenduse katkestustena ega võrgulepingu rikkumisena.

Elektrivarustuse katkestused ei põhjustanud mittevastavat pinget ega katla kahjustumist. Kaupleja tüüptingimuste punktide 3.1 ja 3.5 kohaselt juhindub kaupleja aeglase pingemuutuste osas Eesti Standardist EVS-EN 50160 “Elektrijaotusvõrkude pinge tunnussuurused”, tagades normaaltalitusel liitumispunktis pinge vastavuse standardile aeglase pingemuutuste osas. Kaupleja vastutab pinge kvaliteedi eest liitumispunktini. Tarbija tarbimiskoha liitumispunkti nimipinge U_n on 3x230/400 V. Vastavalt standardi EVS-EN 50160 punktile 4.2.2.1 ei tohi normaaltalitluse toitepinge aeglased muutused ületada $\pm 10\%$ nimipingest U_n . Tarbimiskoha arvesti sündmuste väljavõtte kohaselt ei põhjustanud kõnealused elektrivarustuse katkemised tarbimiskohas tüüptingimuste punktis 3.1 ja standardis EVS-EN 50160 sätestatud tingimustele mittevastavate pingete tekkimist.

Kaupleja järeldeb, et tarbija katla kahjustumine ei tulenenud kaupleja tegevusest. Seda kinnitab ka asjaolu, et katkestus mõjutas samaaegselt 71 klienti, keegi teine klient kahjunõuet ei esitanud. Järelikult kui võrgus oleks 01.02.2025 pinge väljunud normaalpinge vahemikust, oleks suure tõenäosusega ka teistes tarbimiskohtades kahjusid esinenud.

Komisjon ei tuvastanud kaupleja poolt võrguteenuse kehtestatud kvaliteedinõuete rikkumist ja seetõttu ka lepingutingimuse rikkumist. Kuna VÕS § 115 lg 1 kohaselt on lepingust tuleneva kohustuse rikkumine kahju hüvitamise nõude põhieeldus, siis selle eelduse täitmata jätmine välistab nõude rahuldamise. Sellisel juhul ei ole komisjonil vaja enam kontrollida muude kahju hüvitamise eelduste esinemist.

Tarbija nõue ei ole põhjendatud ja ei kuulu rahuldamisele.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Kai Amos

/allkirjastatud digitaalselt/